

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 7

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 7

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2023

УДК 81+82:811.11+811.13

S 90

Рецензент:

Мізін К.І. д-р філол. наук, професор, професор кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, завідувач кафедри

S 90   **Studia Philologica** : зб. студент. наук. праць / редколегія:
О.В. Деменчук, О.В. Константинова, О.І. Павлова [та ін.].
Рівне : РДГУ, 2023. Вип. 7. 56 с.

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works
/ O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. (eds.).
Rivne : RSUH, 2023. Issue 7. 56 p.

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: германського та романського мовознавства, зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, перекладознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of contemporary philology: Germanic and Romance Linguistics, Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, and Translation Studies.

УДК 81+82:811.11+811.13

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 7 від 22 червня 2023 р.*)

© Автори публікацій, 2023

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ЗМІСТ

ГЕРМАНСЬКЕ ТА РОМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

Дрозд Д.С.	ВИДИ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ: ПЕРСУАЗИВНІСТЬ, АРГУМЕНТОВАНІСТЬ, СУГЕСТИВНІСТЬ	4
Мацюк О.В.	НІМЕЦЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ	7

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Верко Т.О.	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ РОДИННИХ ЗВ'ЯЗКІВ	12
Малиновська І.В.	ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>ЗЕМЛЯ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	17

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Павлів А.А.	СИНТАКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	23
Терпелюк Т.Ю.	ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ КОНСТРУЮВАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ДИСКУРСУ В ТВОРІ	28

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Павлова О.І., Кондратюк Н.В.	ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ І НОМЕНИ В АСТРОНОМІЧНІЙ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	33
---	---	----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Давиденко Я.О.	ВІДТВОРЕННЯ В ПЕРЕКЛАДІ СТРУКТУРИ ТЕКСТІВ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	39
Коломієць Н.М.	ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОЇ ІНТЕНЦІЇ НА ПРИКЛАДІ АНАЛІЗУ ПЕРЕКЛАДІВ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕКСТІВ КОМПАНІЇ «ВЕРАЛІЯ»	45
Сиворіг Н.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ФО З КОМПОНЕНТОМ-ОРНІТОНІМОМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	50

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

56

6. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. (2007). *Фразеологія сучасної української мови*. Київ: Знання.
7. Жуйкова М.В. (2007). *Динамічні процеси у фразеологічній системі східнослов'янських мов*. Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Лесі Українки.
8. Денисюк В.В. (2015). Фразотвірна концепція О.О.Потебні і проблеми фразотворення. В: *Мовознавство*, 6. С. 52-65.
9. Білоноженко В.М. та ін. (2003). *Словник фразеологізмів української мови*. Київ: Наук. думка.
10. *Cambridge dictionary*. URL.: <https://dictionary.cambridge.org/>
11. John Ayto. (2010). *The Oxford Dictionary of English Idioms*. USA: Oxford University Press.
12. Карасик В.І. (2012). Сучасні напрями й методи дослідження концепту. В: *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]*, 24. С. 118 - 121.

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Павлів А.А.

Рівненський державний гуманітарний університет

СИНТАКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню синтаксичних засобів виразності у сучасному англomовному політичному дискурсі. У статті узагальнені теоретичні положення щодо визначення поняття «політичний дискурс», запропоновано власне бачення підходу до тлумачення даного терміну. Проаналізовано особливості вживання синтаксичних засобів виразності в інавгураційній промові Джо Байдена.

Abstract. The article deals with modern political discourse and syntactic means of expression in it. The peculiarities of syntactic means of expression in Joe Biden's inaugural speech are analyzed. The aim of this article is to investigate the use of syntactic means of expression in modern political discourse.

Ключові слова: політичний дискурс, синтаксичні засоби виразності, інавгураційна промова.

Summary. The paper is focused on the study of syntactic means of

expression in the modern political discourse. The peculiarities of syntactic means of expression in Joe Biden's inaugural speech are analyzed. By using syntactic means of expression in their speeches, politicians express their opinions not only more succinctly and informatively, but also more emotionally coloured and thus convincingly.

Key words: political discourse, syntactic means of expression, inaugural speech.

Постановка проблеми. У час війни політика відіграє велику роль у протистоянні ворогу. Вона виступає потужним інструментом у формуванні думок та позицій. Простежити механізм здійснення впливу на масову свідомість у політиці можна, вивчаючи політичний дискурс. Суспільне життя сьогодення характеризується значним впливом базових домінуючих факторів, серед яких одним із ключових є політичний процес, адже політика – це явище, з яким ми стикаємося кожного дня.

Зацікавленість політичними подіями, зокрема політичною комунікацією, стрімко зростає, особливо в країнах з історично потужним інститутом державної влади. Політичний дискурс – одне із центральних понять політичної лінгвістики, є надзвичайно складним комунікативним явищем. Цілком зрозуміло, що дослідження політичного дискурсу відбувається науковцями з точки зору різних дисциплін: політології, філології, соціології, психології та ін., що впливає на відсутність єдиного узгодженого розуміння даного явища. Важливо зазначити, що досі немає уніфікованого підходу та методології вивчення політичного дискурсу.

Виразні засоби на синтаксичному рівні являють собою синтаксичні моделі речень, які несуть додаткову логічну або експресивну інформацію, яка сприяє підвищенню прагматичної ефективності висловлювання. Синтаксичні засоби виразності є одним з ключових елементів успішної комунікації та впливають на сприйняття інформації аудиторією. Тому, проблематика дослідження синтаксичних засобів виразності в політичному дискурсі є надзвичайно актуальна та важлива для розуміння мовленнєвих прийомів, які використовуються політиками для досягнення своїх комунікативних цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. О. Алтунян розглядає політичний дискурс як сукупністю політичних текстів та усних виступів, обмежених рамками соціуму й часу (Алтунян, 2006, с. 6). О. Шейгал виокремлює три підходи до аналізу політичного дискурсу: дескриптивний, критичний і когнітивний (Шейгал, 2004, с. 17–18). Т. ван Дейк аналізує дискурс з точки зору використання мови як засобу влади і соціального контролю (Van Dijk, 2003).

Н. Кондратенко виокремлює комунікативно-дискурсивний

принцип аналізу політичного дискурсу, підрозділяючи його на три підходи: комунікативний, дискурсивний і лінгвопрагматичний. Дискурсивний підхід вирізняє параметри утворення та функціонування політичного дискурсу (театральності, ритуальності тощо), а також аналіз різних типів дискурсу, що співвідносяться із політичним. Лінгвопрагматичний підхід, на думку Н. Кондратенко, полягає у вивченні комунікативних стратегій, тактик та поведінки політичному спілкуванні (Кондратенко, 2015).

Як стверджує О.М. Мороховський, мовна експресія в усьому своєму різноманітті властива не лише звукам, словам і їх граматичним формам, але ще в більшій мірі синтаксичній організації мови (Мороховський, 1991). Інавгураційну промову Джозефа Р. Байдена-молодшого уже проаналізували вчені А. Рамадхан та А. Шамайла з точки зору використання мовленнєвих актів (Nazhar, Shamaila, 2021).

Отож, незважаючи на значну зацікавленість вивченням даного явища, актуальність дослідження визначається відсутністю тотожного тлумачення поняття політичного дискурсу та необхідністю вивчення стилістичної забарвленості одного з ключових його жанрів – інавгураційної риторики та, звичайно, синтаксичних засобів виразності.

Об'єктом дослідження є інавгураційна промова Джо Байдена.

Предметом дослідження є синтаксичні засоби виразності.

Мета статті – зробити огляд сучасних досліджень політичного дискурсу за ключовими теоретичними параметрами, проаналізувати інавгураційну промову Джо Байдена як яскраву репрезентацію політичної дискурсології США з точки зору функціонального вживання синтаксичних засобів виразності.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань :

- ознайомитися з поняттям політичного дискурсу та його функціями;
- окреслити основні ознаки політичного дискурсу.;
- виявити та дослідити синтаксичні засоби виразності в інавгураційній промові Джо Байдена.

Виклад основного матеріалу: Поняття «політичний дискурс» походить від латинського слова *discursus*, що буквально означає «блукати». З часом термін набуває різноманітних значень. В перекладі з англійської *discourse* означає «мова, бесіда, виступ, діалогічна мова», а у французькій мові *discours* – мовлення, прикметник «дискурсивний» одночасно набуває стійкого значення – «логічний, розумовий, опосередкований». (Online etymology dictionary).

Д. Грейбер виділяє основні його функції:

- переконання та вплив;
- поширення інформації;

- визначення порядку денного;
- проєкція в майбутнє та минуле (Шейгал, 2004, с.35).

Сучасний політичний дискурс є динамічним та широко представленим в різних формах масової комунікації, таких як телебачення, інтернет-медіа та соціальні мережі. Він відіграє важливу роль у формуванні громадської думки, вирішенні важливих соціальних та політичних питань, а також у визначенні майбутнього суспільства.

Синтаксичні засоби виразності є одним з ключових елементів успішної комунікації та впливають на сприйняття інформації аудиторією. Тому, дослідження синтаксичних засобів виразності в політичному дискурсі є надзвичайно актуальним та важливим для розуміння мовленнєвих прийомів, які використовуються політиками для досягнення своїх комунікативних цілей.

Інавгураційна промова є одним з найбагатіших жанрів у цьому аспекті, адже за своєю формою вона характеризується вчистістю, духовно-ідеологічною піднесеністю та ритуальністю. Використання синтаксичних засобів виразності сприяє створенню образу та іміджу політичного діяча, з одного боку, а також надає промові виразності, емоційності та переконливості, що сприяє емоційно-естетичному впливу на реципієнтів, з іншого.

Матеріал нашого дослідження засвідчив, що в інавгураційній промові Джо Байдена переважають такі засоби виразності, як синтаксичний паралелізм, інверсія та риторичні питання.

Використання **паралельних конструкцій** є одним з найпопулярніших засобів, що історично використовують політики у своїх промовах, Джо Байден не є виключенням.

Відповідно до Л.П. Єфімова, головна функція даного стилістичного прийому полягає в переконанні аудиторії (Єфімов, 2004, с. 80): ... *we can do great things, important things. We can right wrongs, we can put to work in good jobs, we can teach our children in safe schools. We can overcome the deadly virus, we can rebuild work, we can rebuild the middle class and make work secure, we can secure racial justice and we can make America one again force for good in the world* (Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr).

Численне повторення конструкції *we can* робить висловлювання президента більш переконливими. В аудиторії не виникає жодних сумнівів, що все так і станеться, всі обіцянки будуть виконані, всі наміри будуть реалізовані, всі плани будуть втілені у життя.

Ще одним стилістичним прийомом, яким доволі часто користався президент було **порівняння**: *I know speaking of unity can sound to some like a foolish fantasy these days...* (Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr). Цим висловом голова держави натякає на можливе несприйняття певними громадянами його амбітної, але цілком логічної

та зрозумілої мети об'єднати країну, загасити полум'я ворожнечі, люті, ненависті та непорозуміння, що спалахнуло між певними верствами населення США.

У своїй інавгураційній промові президент використовує стилістичний засіб, який не є типовим для будови англійського речення – **це інверсія**: 1) *And over the centuries through storm and strife in peace and in ware we have come so far. But we still have far to go.* 2) *With unity we can do great things, important things.* 3) *In each of our moments enough of us have come together to carry all of us forward and we can do that now* (Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr). У зазначених прикладах інверсія застосовується задля підсилення емотивності висловлювання та досягнення більшого психологічного впливу на широку аудиторію.

Також, у своєму зверненні до громадян Джо Байден неодноразово наголошує на необхідності бути готовим до змін на краще. У промові майбутнього президента США ми помітили **використання риторичного питання**, що спонукає американців задуматися над майбутнім країни, якщо Дональда Трампа знову оберуть президентом: *«Is that the America you want for you, your family, your children?»*.

Висновки дослідження: Джо Байден використовує синтаксичні засоби виразності, для того щоб, додати чіткості й виразності його мові, йому вдалося досягти своїх цілей. Стиль промов Джо Байдена можна охарактеризувати як риторичний, доброзичливий та емоційно зворушливий. У своїй промові Байден активно використовує різні стилістичні фігури, такі як повторення, риторичне запитання, інверсія щоб залучити увагу та підкреслити свої ідеї. Він вміло використовує синтаксичні засоби виразності, щоб звернути увагу на проблеми та стимулювати емоційну відповідь у слухачів.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у порівняльному аналізі американського та українського політичних дискурсів з метою виявлення їхньої етноспецифіки.

Список використаних джерел

1. *Online etymology dictionary*. URL: <https://www.etymonline.com/search?q=discourse>
2. Алтунян А.Г. (2006). *Анализ политических текстов*. Москва: Логос.
3. Єфімов Л.П. (2004). *Стилістика англійської мови*. Вінниця: Нова книга.
4. Кондратенко О.Ю. (2015). Геополітика: сутність феномену та його еволюція. В: *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія*, 4. С. 98–107.
5. Шейгал. Е.И. (2004). *Семиотика политического дискурса*.

Москва: Гнозис.

6. Van Dijk T.A. (2003). *From Text Grammar to Critical Discourse Analysis*. URL: <http://www.discourse-in-society.org/teun>

7. *Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr.* URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speechesremarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/>

8. Hazhar R.A., Shamaila A. (2021). Speech act analysis of the Joseph R. Biden, Jr.'s Inaugural address on 20th of January 2021 as the 46th President of the USA (February 6, 2021). In: *Electronic Research Journal of Social Sciences and Humanities*. Vol 3: Issue I, pp. 43–55. URL: <https://ssrn.com/abstract=3780457>

9. Мороховский А.Н. и др. (1991). *Стилистика английского языка*. Киев: Высшая школа.

Терпелюк Т.Ю.

Рівненський державний гуманітарний університет

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ КОНСТРУЮВАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ДИСКУРСУ В ТВОРІ

Анотація: У статті досліджуються функції лексичних стилістичних засобів у мотиваційному тексті. Описуються найуживаніші лексико-стилістичні прийоми. Аналізується їх вплив на читача.

Ключові слова: мотиваційний дискурс, епітет, метафора, порівняння, графон.

Summary: The article deals with the functions of lexical stylistic means in motivational texts. The study describes lexico-stylistic devices used by the author and analyzes their influence on the reader.

Key words: motivational discourse, epithet, metaphor, simile, graphon.

Метою статті є дослідження лексико-стилістичних мовних засобів у творах мотиваційної літератури, які спонукають читача до дії.

Поставлена мета досягається шляхом виконання низки взаємопов'язаних завдань:

1) дослідити сучасні підходи до вивчення дискурсу та тексту як засобів комунікації;

2) схарактеризувати особливості та принципи англомовного мотиваційного дискурсу;

3) виокремити мовні засоби на лексико-стилістичному,

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник
студентських наукових праць

ВИПУСК 7

The Collection of Students' Scientific Works ISSUE 7

Формат 60x84^{1/16}.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Century Schoolbook.
Ум. др. арк. 3,2. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8
тел.: (0362) 26-49-27